Załącznik do uchwały ……..
Rady Miejskiej Jasła
z dnia ……..

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Jasła na lata 2024-2030

Jasło, 2024 r.

Spis treści

Wstęp 3

1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Jasła 4

1.1. Podstawowe informacje nt. zjawiska przemocy domowej, w tym zagadnienia demograficzne 4

1.2. Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze 4

1.3. Wsparcie na rzecz osób doznających przemocy domowej 10

1.3.1. Poradnictwo specjalistyczne oraz interwencja kryzysowa 10

1.3.2. Pomoc w formie schronienia 12

1.4. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową 12

1.5. Profilaktyka i edukacja społeczna 14

1.6. Podnoszenie kwalifikacji przez przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej 17

1.7. Analiza materiału badawczego 18

2. Zasoby instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Jasła 23

3. Adresaci Programu 27

4. Cele Programu i przedsięwzięcia planowane do realizacji 27

5. Finansowanie Programu 41

6. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu 41

7. Wnioski i rekomendacje 42

Spis tabel 54

Spis wykresów 55

Wstęp

Niniejszy Program został opracowany w oparciu o art. 6 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, który mówi, że do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej.
Program jest zgodny z założeniami Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 oraz lokalnymi dokumentami programowymi i strategicznymi, w tym Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Jasła na lata 2019 - 2024.

Nadrzędnym celem Programu jest wzmacnianie działającego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska przemocy domowej m.in. poprzez efektywną pomoc osobom doznającym przemocy domowej oraz skuteczną pracę z osobami stosującymi przemoc. Program definiuje także zadania jakie wiążą się m.in. z profilaktyką, terapią oraz rehabilitacją osób dotkniętych przemocą domową. Określa również zadania związane z budowaniem i rozwojem lokalnej współpracy instytucjonalnej na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.

Dodatkowo Program określa zadania ukierunkowane na kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej, doskonalenie kadr zajmujących się pracą z osobami uwikłanymi w przemoc domową oraz edukację i profilaktykę mieszkańców miasta Jasła w zakresie przemocy domowej.

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Jasła na lata 2024-2030 jest programem długofalowym i będzie realizowany multisystemowo przez wszystkie instytucje, organizacje i służby zobligowane do podejmowania działań na rzecz zapobiegania i zwalczania zjawiska przemocy domowej.

1. Diagnoza zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Jasła

W procesie diagnostycznym dokonano analizy zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Jasła w oparciu o dane zastane z lat 2020 - 2022, dotyczące m.in. prowadzonych procedur „Niebieskie Karty", wdrożonych rozwiązań w obszarze profilaktyki przemocy domowej oraz działań, które były podejmowane w ramach Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Jasła na lata 2021 – 2025. W części diagnostycznej zostały także przedstawione wyniki badań ankietowych przeprowadzonych na potrzeby opracowania niniejszego Programu.

1.1. Podstawowe informacje nt. zjawiska przemocy domowej, w tym zagadnienia demograficzne

Według statystyk w 2022 roku w Jaśle zamieszkiwały 32 903 osoby[1], z tego kobiety stanowiły blisko 53% mieszkańców.

Populację Jasła, podobnie jak ma to miejsce w przypadku populacji całego kraju, charakteryzuje wzrastający odsetek osób w wieku poprodukcyjnym[2], przy jednocześnie malejącej liczbie osób poniżej 18 roku życia. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej populacji mieszkańców Jasła w 2022 roku kształtował się na poziomie 26,67 %.

Analiza ilości interwencji Komendy Powiatowej Policji w Jaśle wskazuje, że problem przemocy domowej w 2022 r. dotknął 0,31% mieszkańców miasta Jasła. Pomimo wielu działań podejmowanych w ostatnich latach w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej, problem ten w dalszym ciągu w wielu przypadkach jest problemem ukrytym, a osoby jej doznające nie decydują się na poinformowanie odpowiednich instytucji i służb, w obawie przed konsekwencjami wdrożenia procedur oraz reakcji środowiska lokalnego.

Dokonując analizy dostępnych danych w zakresie przemocy domowej, nasuwa się podstawowy wniosek, że jej ofiarami są w zdecydowanej większości kobiety. Warto podkreślić, że szacunki Światowej Organizacji Zdrowia wskazują, że około 736 milionów kobiet na całym świecie doświadczyło przemocy fizycznej lub seksualnej ze strony partnera. Ponadto według badań Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej skutki przemocy są bardziej dotkliwe dla kobiet niż dla mężczyzn[3].

1.2. Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze

W związku ze zmianą przepisów prawa, tj. ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, która nałożyła na gminy obowiązek tworzenia lokalnych systemów przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w marcu 2011 roku został powołany przez Burmistrza Miasta Jasła Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który składał się z przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (MKRPA), oświaty, ochrony zdrowia, organizacji pozarządowej, kurateli sadowej, prokuratury. Ze względu na specyfikę problemu, skład Zespołu był kilkakrotnie zmieniany i poszerzany o przedstawicieli podmiotów, które podejmują działania z obszaru przeciwdziałania przemocy domowej.

[1] Dane ewidencji Urzędu Miasta w Jaśle - stan na 31.12.2022r.

[2] Wiek poprodukcyjny – według metodologii Głównego Urzędu Statystycznego w wieku poprodukcyjnym znajdują się mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej.

[3] https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra-2014-vaw-survey-at-a-glance-oct14_pl.pdf

Obecnie, w związku z nowelizacją ww. ustawy, dokonaną ustawą z dnia 9 marca 2023 roku o zmianie ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz niektórych innych ustaw konieczne było powołanie w mieście Jaśle nowego Zespołu Interdyscyplinarnego. Tryb i sposób powoływania oraz odwoływania członków Zespołu został określony w Uchwale nr LXXXII/701/2023 Rady Miejskiej Jasła z dnia 26 czerwca 2023 roku. Nowy Zespół Interdyscyplinarny został powołany Zarządzeniem nr V/156/2023 Burmistrza Miasta Jasła z dnia 20 września 2023 roku. Jego skład tworzą przedstawiciele podmiotów funkcjonujących na terenie miasta Jasła, tj. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej (MOPS), Komendy Powiatowej Policji, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Wydziału Oświaty Urzędu Miasta, Szpitala Specjalistycznego, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej, Prokuratury Rejonowej, Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodka Psychoterapii, Stowarzyszenia „Twój Potencjał", Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej, Zakładu Karnego.

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta", wszczęcie procedury następowało przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta A" przez przedstawiciela policji, jednostek pomocy społecznej, służby zdrowia, placówek oświatowych oraz gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych. Obecnie od dnia 28 września 2023 r. procedura „Niebieskie Karty" prowadzona jest w oparciu o zapisy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta.

Zgodnie z danymi przekazanymi przez Komendę Powiatową Policji w Jaśle (tabela 1) liczba interwencji związanych z przemocą domową na terenie miasta Jasła w latach 2020-2022 pozostawała na podobnym poziomie. Zaznaczyć należy, że w roku 2020 i 2022 podczas każdej interwencji wszczynana była procedura „Niebieskie Karty", a w roku 2021r. 96,47% interwencji kończyło się wszczęciem procedury.

Tabela 1: Liczba interwencji związanych z przemocą domową, w tym interwencji podczas, których wszczynano procedurę „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba interwencji związanych z przemocą domową	91	85	101
Liczba interwencji podczas, których wszczynano procedurę „Niebieskie Karty"	91	82	101

Źródło: Opracowanie własne pa podstawie informacji otrzymanych z KPP w Jaśle, pismo z dnia 29.11.2023r. EN-958/23.

Problematykę przemocy domowej występującej wśród mieszkańców Jasła przybliżają dane zawarte w tabelach 2 i 3, dotyczące realizacji procedury „Niebieskie Karty" oraz osób uwikłanych w przemoc domową.

W tabeli 2 zestawiono dane dotyczące powoływanych grup roboczych oraz wszczętych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty" z wyszczególnieniem podmiotów, które wszczynały procedury. W każdej sytuacji wszczęcia procedury powoływano interdyscyplinarne grupy robocze, w skład których każdorazowo wchodzili pracownicy stanowiska ds. pracy socjalnej Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśle oraz Komendy Powiatowej Policji w Jaśle. Ponadto w pracę grup roboczych, w zależności od specyfiki i jej potrzeb angażowani byli pedagodzy jasielskich szkół, kuratorzy,

przedstawiciele ochrony zdrowia, organizacji pozarządowych, MKRPA, Ośrodka Psychoterapii, Ośrodka Interwencji Kryzysowej działającego w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle (OIK). Zaznaczyć należy, że w przypadku, kiedy jednym postępowaniem wszczęto procedurę „Niebieskie Karty" w stosunku do więcej niż jednej osoby powoływano więcej niż jedną grupę roboczą do pracy z indywidualnym przypadkiem, stąd też liczba powołanych grup roboczych w poszczególnych latach jest większa od liczby wszczętych postępowań. Członkowie grupy roboczej spotykali się na posiedzeniach, na które zapraszano zarówno osoby wskazane w procedurze „Niebieskie Karty" jako dotknięte przemocą domową, jak i osoby podejrzane o jej stosowanie. Zgodnie z zapisami Regulaminu Tworzenia, Funkcjonowania oraz Rozwiązywania Grup Roboczych, który obowiązywał do 19 września 2023r. pracami każdej grupy kierował koordynator grupy roboczej, którym każdorazowo był pracownik ww. sekcji MOPS w Jaśle. Pracownicy socjalni oraz funkcjonariusze policji w ramach prac w grupie roboczej monitorowali sytuację oraz poziom bezpieczeństwa osoby doznającej przemocy m.in. poprzez bezpośredni kontakt w miejscu zamieszkania. Prace grup roboczych były prowadzone do czasu ustania przemocy domowej lub stwierdzenia braku zasadności realizacji procedury w danym przypadku.

Jak wynika z danych, zdecydowaną większość kwestionariuszy „Niebieska Karta – A" sporządzili funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Jaśle (ponad 85,32% w roku 2020, 80,19% w roku 2021 oraz 82,26% w roku 2022, ogółu sporządzonych kwestionariuszy). Kolejną instytucją, która najczęściej wszczynała procedurę „Niebieskie Karty" był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle, gdzie w 2022 r. wszczęto 13,71% ogółu postępowań.

Tabela 2: Liczba powołanych grup roboczych oraz wszczętych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba powołanych grup roboczych	79	84	97
Liczba wszczętych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty"	75	80	94
Liczba formularzy „Niebieska Karta – A", które wpłynęły do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego, w tym wypełnionych przez przedstawicieli:	109	106	124
- Policji	93	85	102
- MOPS	12	18	17
- MKRPA	2	2	2
- Oświaty	1	0	2
- Ochrony zdrowia	1	1	1
- PCPR/OIK	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Dane wskazują, że największą liczbę sprawców przemocy domowej odnotowano w 2020r. Zdecydowaną większość osób stosujących przemoc domową w latach badanych stanowili mężczyźni (83,97% w 2020r., 83,65% w 2021 r. oraz 83,81 w 2022 r.). Z kolei liczba kobiet stosujących przemoc domową na przestrzeni lat 2020-2022 utrzymywała się na podobnym poziomie, a w latach 2021-2022 stanowiła ponad 16% ogółu osób stosujących przemoc domową.

Dostępne dane potwierdzają fakt, że osobami doznającymi przemocy domowej, w mieście Jaśle podobnie jaki w innych miastach naszego kraju, są w większości przypadków kobiety. Dla przykładu w 2022 r. stanowiły blisko 70 % spośród wszystkich osób doznających przemocy domowej, wobec których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty".

Analizując dane w zakresie osób doznających przemocy domowej należy w szczególności zwrócić uwagę na stosunkowo duży udział dzieci w ogólnej liczbie osób doświadczających przemocy domowej. Z danych wynika, że w 2020 r. małoletni stanowili 17% ogółu osób doznających przemocy domowej, a w 2022 r. blisko 16%. Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę od 2013 r. regularnie prowadzi diagnozę przemocy wobec dzieci w Polsce. Badanie jest przeprowadzane cyklicznie co 5 lat. Ostatnia diagnoza została sporządzona w 2023 r. i wynika z niej, że większość dzieci i nastolatków (79%) w naszym kraju doświadczyła w swoim życiu choć raz przemocy lub zaniedbania. Najczęściej zgłaszanymi formami przemocy były przemoc ze strony rówieśników (66%) oraz przemoc ze strony bliskiego dorosłego (32%). Spośród badanych czynników ryzyka przemocy najbardziej znaczące okazały się nadużywanie alkoholu przez domownika, choroba psychiczna domownika i używanie narkotyków przez domownika[4].

Tabela 3: Liczba osób doznających przemocy domowej oraz liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób doznających przemocy, w tym:	**147**	**137**	**140**
- kobiety	108	91	97
- mężczyźni	14	22	21
- nieletni	25	24	22
Liczba osób stosujących przemoc, w tym:	**131**	**104**	**105**
- mężczyźni	110	87	88
- kobiety	21	17	17
- nieletni	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

W tabelach 4 oraz 5 przedstawiono dane obrazujące skalę przemocy domowej na terenie miasta Jasła w latach 2020-2022, w tym m.in. liczbę rodzin, w których wystąpiło zjawisko przemocy domowej wraz z częstotliwością zdarzeń przemocowych w danej rodzinie, ilość prowadzonych przez grupy robocze procedur „Niebieskie Karty" oraz liczbę zakończonych procedur. Z danych wynika, że największą ilość

[4] https://fdds.pl/co-robimy/raporty-z-badan/2023/diagnoza-przemocy-wobec-dzieci-w-polsce.html

rodzin dotkniętych problemem przemocy domowej odnotowano w 2020 r. i było ich o ponad 15% więcej w porównaniu do roku 2022. Jeśli chodzi o częstotliwość występowania zdarzeń przemocowych to najczęściej w danej rodzinie były to jednorazowe sytuacje, w których dochodziło do użycia przemocy (dotyczy to tylko tych zdarzeń przemocowych, podczas których wszczynano procedury „Niebieskie Karty"). Niemniej jednak w 2022 r. odnotowano wzrost rodzin, w których sytuacje z użyciem przemocy zdarzyły się więcej niż jeden raz w ciągu roku, w stosunku do lat 2020 – 2021. Rodziny te stanowiły ponad 34,6% ogółu wszystkich rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej w 2022 r.

Zauważyć należy, że liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty" w latach badanych utrzymywała się na podobnym poziomie. Zdecydowana ich większość w roku 2020 i 2021 została zakończona w związku z ustaniem przemocy domowej i uzasadnionym przypuszczeniem o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

Tabela 4: Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej oraz jej częstotliwość w latach 2020-2022

2020			
Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej	**Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach**		
	1 raz w roku	od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
120	89	29	2
2021			
Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej	**Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach**		
	1 raz w roku	od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
107	91	16	0
2022			
Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej	**Częstotliwość zdarzeń przemocowych w ww. rodzinach**		
	1 raz w roku	od 2 do 5 razy w roku	6 razy w roku i więcej
104	68	36	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Tabela 5: Liczba grup roboczych oraz liczba spraw prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	**2020**	**2021**	**2022**
Liczba prowadzonych przez grupy robocze spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty"	131	115	126

Liczba zakończonych spraw w ramach procedury „Niebieskie Karty", w tym:	98	85	89
- na podstawie § 18 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzoru formularzy Niebieska Karta	80	67	56
- na podstawie § 18 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia w sprawie procedury „Niebieskie Karty" oraz wzoru formularzy Niebieska Karta	18	18	33

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Analizowany w niniejszej diagnozie okres, tj. lata 2020-2022 w odniesieniu do przeciwdziałania przemocy domowej jest okresem szczególnym, różniącym się od lat poprzednich, ze względu na wprowadzony w 2020 r. na terenie naszego kraju stan epidemii związany z COVID - 19, który wpłynął na zakres i formy udzielania pomocy oraz podejmowania interwencji w rodzinach doświadczających przemocy, w tym objętych procedurą „Niebieskie Karty". Epidemia na skutek wspólnej izolacji członków rodzin zwiększyła zagrożenie występowania przemocy domowej i konieczne stało się zapewnienie ofierze przemocy takiej oferty pomocowej, która była dla niej skuteczna i dawała poczucie bezpieczeństwa. Z powodu wprowadzonych obostrzeń zmienił się sposób udzielanej pomocy, która w większości przypadków odbywała się w formie zdalnej, poprzez komunikatory internetowe, rozmowy telefoniczne, wiadomości mailowe. Sytuacja ta dotyczyła przede wszystkim poradnictwa oraz monitorowania sytuacji rodzin w ramach procedury „Niebieskie Karty". Pomimo tych obostrzeń, osoby doznające przemocy domowej nadal mogły liczyć na pomoc ze strony placówek świadczących wsparcie interwencyjne. W czasie epidemii niezwykle istotne stało się zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do informacji o miejscach i instytucjach, które udzielają wsparcia specjalistycznego (np. psychologicznego czy prawnego), w szczególności poradnictwa udzielanego za pomocą zdalnych środków komunikacji. Informacje takie gromadzone były przez Zespół Interdyscyplinarny i rozpowszechniane wśród społeczności lokalnej, tak aby wsparcie i pomoc było świadczone rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy domowej pomimo stanu epidemii w sposób nieprzerwany.

Ze względu na wprowadzone ograniczenia spowodowane pandemią COVID, rok 2020 stanowił szczególne wyzwanie dla służb pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej. W związku z wprowadzeniem stanu epidemii zostały wprowadzone zmiany w organizacji pracy zarówno Zespołu Interdyscyplinarnego jaki i grup roboczych. W większości przypadków posiedzenia grup odbywały się za pośrednictwem środków zdalnych (platforma ZOOM, telefonicznie), a posiedzenia Zespołu organizowane były zdalnie poprzez platformę ZOOM. Ponadto wszelkie decyzje Zespołu Interdyscyplinarnego były podejmowane i konsultowane z członkami Zespołu drogą mailową. Jeśli chodzi o liczbę interwencji w związku z podejrzeniem stosowania przemocy domowej, na ternie miasta Jasła nie odnotowano znacznego wzrostu wszczynanych procedur „Niebieskie Karty" w czasie pandemii COVID. Niemniej jednak ograniczenia spowodowane pandemią wywołały długofalowe negatywne skutki w pracy

z osobami uwikłanymi w przemoc domowa, w szczególności w zakresie skuteczności udzielanego wsparcia osobom dotkniętym przemocą domową.

1.3. Wsparcie na rzecz osób doznających przemocy domowej

Kompleksowe podejście do osób uwikłanych w przemoc domową daje możliwość objęcia wsparciem zarówno osoby doznające przemocy, jak i osoby stosujące przemoc. Biorąc pod uwagę dobro osoby doznającej przemocy, skuteczność wdrażanych form pomocowych ma znaczący wpływ na końcowy efekt udzielanego wsparcia.

Realizując założenia lokalnego sytemu przeciwdziałania przemocy, osobom doznającym przemocy domowej w latach 2020-2022 zapewniano m.in. dostęp do specjalistycznego poradnictwa, usług terapeutycznych, interwencji kryzysowej oraz bezpiecznego schronienia. Podejmowane działania miały na celu zapewnienie osobie krzywdzonej bezpieczeństwa i ochrony oraz służyły budowaniu rozwiązań umożliwiających zatrzymanie przemocy i osiągniecie pozytywnej oraz trwałej zmiany w funkcjonowaniu rodziny.

1.3.1. Poradnictwo specjalistyczne oraz interwencja kryzysowa

Na terenie miasta Jasła pomoc w formie poradnictwa specjalistycznego, z którego mogą korzystać osoby uwikłane w przemoc domową, w tym osoby doznające przemocy, świadczą m.in.

- Urząd Miasta w ramach realizacji „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii";
- Ośrodek Wsparcia prowadzony przez Stowarzyszenie „Twój Potencjał";
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle, który świadczy także pomoc w zakresie interwencji kryzysowej.

W ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii" prowadzony jest Punkt Konsultacyjny dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej, jak również realizowane jest poradnictwo m.in. w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 6: Liczba osób, która skorzystała z pomocy Punktu Konsultacyjnego w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób, która skorzystała z porad w zakresie procedury o objecie leczeniem odwykowym	134	135	135
Liczba osób, która skorzystała z wieloaspektowej pomocy, w tym dotyczącej przemocy domowej	194	162	164

Źródło: Opracowanie własne na podstawie informacji otrzymanych od Pełnomocnika Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, email z dnia 29.11.2023r.

Z uwagi na fakt, że problem przemocy domowej w wielu przypadkach jest powiązany z uzależnieniem osoby stosującej przemoc, Miasto Jasło zapewniło osobom uwikłanym w przemoc domową dostęp do poradnictwa w zakresie procedury leczenia odwykowego. Jak wynika z danych powyżej liczba osób, która skorzystała z pomocy w formie porad w zakresie procedury o objecie leczeniem odwykowym, w latach badanych utrzymywała się na podobnym poziomie.
W przypadku wieloaspektowej pomocy, w tym dotyczącej przemocy domowej obserwowany jest spadek liczby osób, która skorzystała z tej formy wsparcia, dla przykładu w 2022r. odnotowano spadek o ponad 15% w stosunku o roku 2020.

Poza wsparciem Punktu Konsultacyjnego, w ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii" od 2020 r. finansowana jest także działalność Ośrodka Wsparcia, który prowadzony jest przez Stowarzyszenie „Twój Potencjał". W ramach Ośrodka świadczona jest m.in. pomoc w formie konsultacji psychologicznych, poradnictwa prawnego oraz grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Poniżej w tabeli zestawiono dane, które obrazują ilość udzielonego wsparcia na rzecz osób doznających przemocy domowej w latach 2020-2022. Z przedstawionych danych wynika, że zarówno ilość osób jak i ilość świadczonego wsparcia przez Ośrodek z roku na rok wzrasta. W roku 2022r. liczba osób doznających przemocy domowej, która skorzystała ze specjalistycznej pomocy Ośrodka wzrosła blisko trzykrotnie w porównaniu do roku 2020.

Tabela 7: Liczba osób objęta pomocą Ośrodka Wsparcia oraz liczba godzin udzielonego wsparcia przez Ośrodek w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba osób objęta specjalistyczną pomocą ukierunkowaną na wsparcie osób doznających przemocy domowej	58	113	156
Liczba godzin udzielonego wsparcia	149	346	500

Źródło: Opracowanie własne pa podstawie informacji otrzymanych z Ośrodka Wsparcia, email z dnia 29.11.2023r.

Realizacją zadań w zakresie interwencji kryzysowej na terenie miasta Jasła zajmuje się Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle. Ośrodek świadczy m.in.:

- specjalistyczną pomoc psychologiczną i wsparcie osobom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych;
- poradnictwo socjalne/prawne;
- poradnictwo psychoedukacyjne i pedagogiczne;
- pomoc w umieszczeniu w hostelu lub specjalistycznym ośrodku wsparcia dla osób doznających przemocy domowej.

Z danych przekazanych przez OIK wynika, że na przestrzeni lat 2020-2022 Ośrodek udzielił specjalistycznej pomocy ukierunkowanej na wsparcie osób doznających przemocy domowej 24 osobom z terenu miasta Jasła[5].

[5] Pismo Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie z dnia 28.11.2023r. nr PR.553.16.2023MM

1.3.2. Pomoc w formie schronienia

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej zapewnienie miejsc w ośrodkach wsparcia dla osób dotkniętych przemocą domową jest zadaniem własnym samorządu gminy i powiatu. Aktualnie na terenie miasta Jasła oraz powiatu nie funkcjonuje żaden ośrodek wsparcia, który zapewniałby całodobową pomoc osobom doznającym przemocy domowej. Z kolei na terenie województwa podkarpackiego prowadzone są obecnie cztery Specjalistyczne Ośrodki Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej (SOW), tj. w Gorzycach (powiat Tarnobrzeski), Nowej Sarzynie (powiat Leżajski), Lesku (powiat Leski) oraz w Korytnikach (powiat Przemyski). Zgodnie z zawartym porozumieniem pomiędzy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle, a Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia w Lesku, osoby z terenu powiatu jasielskiego doznające przemocy domowej, które wymagają pomocy w postaci schronienia w ośrodku wsparcia kierowane są do SOW w Lesku.

Zgodnie z danymi MOPS w Jaśle w okresie badanym, tylko w roku 2022 jedna osoba (kobieta) z terenu miasta Jasła została skierowana do SOW w Lesku. Jak wynika z informacji przekazanych przez grupy robocze przyczyną niskiego zainteresowania ze strony osób doznających przemocy wsparciem w postaci schronienia w ośrodkach wsparcia jest przede wszystkim odległość Ośrodka. Osoby doznające przemocy domowej to niejednokrotnie matki wychowujące dzieci w wieku szkolnym, co powoduje, że podjęcie decyzji o skorzystaniu z pomocy SOW wiąże się z przeorganizowaniem życia rodziny z dnia na dzień.

Ponadto w nawiązaniu do zapisów zawartych w Miejskim Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miast Jasła na lata 2021-2025, jednym z zadań przewidzianych do realizacji w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową jest „Tworzenie warunków umożliwiających osobom dotkniętym przemocą w rodzinie otrzymanie w pierwszej kolejności mieszkań socjalnych". Z informacji przekazywanych przez Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Geodezji Urzędu Miasta w Jaśle wynika, że Wydział nie posiada informacji, które z ubiegających się osób o przydział lokalu socjalnego są osobami dotkniętymi przemocą domową. Z danych MOPS w Jaśle wynika, że na przestrzeni lat 2020-2022, tylko w 2022 roku został zrealizowany jeden przydział najmu dla osoby, która przebywała w Ośrodku Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej.

1.4. Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową

Na terenie miasta Jasła pracę z osobami stosującymi przemoc domową prowadzą m. in. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle, Komenda Powiatowa Policji w Jaśle, Prokuratura Rejonowa w Jaśle, Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle, Ośrodek Psychoterapii. Ww. podmioty podejmują działania m.in. w zakresie monitoringu osób stosujących przemoc domową. Do działań tych należą rozmowy dyscyplinujące, monitorowanie środowiska, kierowanie na poradnictwo specjalistyczne, motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego i uczestnictwa w programach oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych.

Jedną z podstawowych metod pracy z osobą stosującą przemoc domową jest program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych. Podstawowym celem programu jest strategia ukierunkowana na zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc domową, a także zwiększenie ich zdolności do samokontroli agresywnych zachowań i konstruktywnego współżycia w rodzinie[6].

Obecnie programy oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych organizowane są przez OIK. Z danych przekazanych przez Ośrodek wynika, że w latach badanych żaden ze sprawców przemocy domowej

[6] D. Dyjakon, *Diagnoza i psychoterapia sprawców przemocy domowej. Bezpieczeństwo i zmiana*, Warszawa 2014.

z terenu miasta Jasła nie brał udziału w programie korekcjyjno – edukacyjnym. Niskie zainteresowanie ze strony sprawców uczestnictwem w programie korekcyjnym wynikało m.in. z braku skutecznych narzędzi, które motywowałyby go do uczestnictwa w programie. Obecnie po zmianie przepisów prawa, w przypadku, gdy osoba stosująca przemoc domową, która została skierowana przez Zespół Interdyscyplinarny do uczestnictwa w programie korekcyjno – edukacyjnym nie dopełni obowiązku dostarczenia zaświadczenia potwierdzającego ukończenie programu Zespół Interdyscyplinarny składa zawiadomienie o popełnieniu przez nią wykroczenia, za które grozi kara ograniczenia wolności lub grzywny.

Poza organizacją odziaływań korekcyjno – edukacyjnych OIK zapewnia osobom stosującym przemoc domową specjalistyczną pomocy ukierunkowaną na wsparcie osób stosujących przemoc. Z informacji przekazanych przez ww. instytucję wynika, że w latach badanych z wyżej wskazanej formy wsparcia w każdym roku skorzystała jedna osoba z terenu miasta Jasła stosująca przemoc domową.

W ramach pracy z osobami stosującymi przemoc domową grupy robocze kierują do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wnioski o podjęcie działań zmierzających do spowodowania leczenia odwykowego u osób podejrzanych o stosowanie przemocy domowej, u których zachodzi prawdopodobieństwo uzależnienia od alkoholu.

Tabela 8: Liczba sporządzonych wniosków do MKRPA w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba skierowanych wniosków przez grupy robocze do MKRPA	18	15	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Z powyższych danych wynika, że w latach badanych z roku na rok malała liczba skierowanych do MKRPA wniosków o podjęcie działań zmierzających do spowodowania leczenia odwykowego osób, u których zachodzi prawdopodobieństwo uzależnienia od alkoholu objętych procedurą „Niebieskie Karty". Spadek liczby kierowanych wniosków do MKRPA może świadczyć o malejącej liczbie sprawców przemocy domowej, która jest uzależniona od alkoholu.

Tabela 9: Zawiadomienia do prokuratury i policji o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej w latach 2020-2022

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Zawiadomienia skierowane przez MOPS	5	2	1
Zawiadomienia skierowane przez grupy robocze	29	18	8
Ogółem	**34**	**20**	**9**

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

W związku z powzięciem podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej kierowane są zarówno przez grupy robocze jak i pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zawiadomienia do Prokuratury Rejonowej w Jaśle oraz Komendy Powiatowej Policji w Jaśle. Jak wynika z danych najwięcej zawiadomień skierowano w 2020 r. Z kolei w roku 2022

obserwowany jest znaczny spadek liczby skierowanych zawiadomieniach (blisko czterokrotnie mniej w porównaniu do roku 2020). Z informacji przekazanych przez koordynatorów grup roboczych wynika, że obecnie funkcjonariusze policji wszczynając procedurę „Niebieskie Karty" sporządzają notatkę, która jest podstawą do prowadzenia postępowania z artykułu 207 kodeksu karnego, co może być przyczyną mniejszej liczby kierowanych zawiadomień.

Od 30 listopada 2020 r. obowiązują także przepisy, zgodnie z którymi policjanci w celu zabezpieczenia osoby doznającej przemocy domowej mogą wydać wobec sprawcy nakaz natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia lub zakaz zbliżania się do mieszkania i jego bezpośredniego otoczenia. Z informacji przekazanych przez Komendę Powiatową Policji w Jaśle wynika, że w latach 2021 – 2022 funkcjonariusze jasielskiej komendy wydali w stosunku do osób stosujących przemoc domową z terenu miasta Jasła 12 nakazów/zakazów, o których mowa powyżej.

1.5. Profilaktyka i edukacja społeczna

Ważną rolę w zapobieganiu zjawisku przemocy domowej odgrywa szeroko rozumiana profilaktyka i edukacja społeczna. Celem podejmowanych działań profilaktycznych jest podniesienie poziomu wiedzy i świadomości społecznej na temat występowania zjawiska przemocy domowej.

Na terenie miasta Jasła działania o charakterze edukacyjnym i profilaktycznych zakresie przeciwdziałania przemocy domowej podejmowane są m.in. przez Zespół Interdyscyplinarny oraz podmioty wchodzące w jego skład, w tym. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle, placówki oświatowe, a także w ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii".

Działania o charakterze profilaktyczno – edukacyjnym w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej realizowane w latach 2020 – 2022 obrazują dane zawarte w tabelach 10, 11, 12, 13.

Tabela 10: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2020-2022

2020	2021	2022
Prowadzenie witryny internetowej Zespołu Interdyscyplinarnego *„Stop przemocy"*	Wydruk i dystrybucja 217O sztuk *„Informatora o formach pomocy dostępnych na terenie miasta Jasła dla osób dotkniętych bądź zagrożonych przemocą w rodzinie oraz rodzin i osób będących w kryzysie".*	Wydruk i dystrybucja 217O sztuk *„Informatora o formach pomocy dostępnych na terenie miasta Jasła dla osób dotkniętych bądź zagrożonych przemocą w rodzinie oraz rodzin i osób będących w kryzysie".*
Rozpowszechnianie materiałów informacyjnych w postaci ulotek, plakatów broszur, informatorów wśród podmiotów podejmujących działania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej oraz wśród osób uwikłanych w przemoc domową.	Produkcja filmu o działalności Zespołu Interdyscyplinarnego, pracy grup roboczych oraz o formach pomocy dla osób uwikłanych w przemoc domową w ramach kampanii społecznej *„16 Dni Kampanii Przeciw Przemocy ze Względu na Płeć".*	Udział w ogólnopolskiej kampanii społecznej *„16 Dni Kampanii Przeciw Przemocy ze Względu na Płeć".* W ramach kampanii zorganizowano spotkania z dziećmi w placówkach wsparcia dziennego, podczas
Opracowanie *„Informatora o formach pomocy dostępnych na terenie miasta Jasła dla osób dotkniętych bądź zagrożonych*		

przemocą w rodzinie oraz rodzin i osób będących w kryzysie". Informator został umieszony na stronach internetowych instytucji wchodzących w skład Zespołu Interdyscyplinarnego.	Organizacja warsztatów dla dzieci i młodzieży *„Życia nie marnujemy, aktywnie w działania się angażujemy".*	których omawiano kwestie związane z problemem przemocy domowej.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Tabela 11: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle w latach 2020-2022

2020	2021	2022
Upowszechnianie informacji nt. dostępnych form specjalistycznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie m.in. poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych takich jak ulotki, broszury oraz umieszczenie na stronie internetowej Ośrodka informacji na temat realizowanego wsparcie na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową.	Upowszechnianie informacji nt. dostępnych form specjalistycznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie m.in. poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych takich jak ulotki, broszury oraz umieszczenie na stronie internetowej Ośrodka informacji na temat realizowanego wsparcie na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową.	Upowszechnianie informacji nt. dostępnych form specjalistycznej pomocy osobom dotkniętym przemocą w rodzinie m.in. poprzez dystrybucję materiałów informacyjnych takich jak ulotki, broszury oraz umieszczenie na stronie internetowej Ośrodka informacji na temat realizowanego wsparcie na rzecz osób uwikłanych w przemoc domową.
Prowadzenie przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.	Prowadzenie przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.	Prowadzenie przez pracowników socjalnych w ramach pracy socjalnej działań edukacyjnych służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych zjawiskiem przemocy domowej.
	Realizacja w ramach rządowego Programu Osłonowego ,,*Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie*" projektu ,,*Jasło przeciwko przemocy*". W ramach projektu zrealizowano następujące działania: - sporządzenie *Diagnozy zjawiska problemu przemocy w rodzinie na terenie miasta Jasła wraz z ustaleniem odsetka populacji rodzin*	

	zagrożonych przemocą w rodzinie oraz analiza czynników sprzyjających i utrudniających skuteczną pomoc osobom dotkniętym przemocą w rodzinie z uwzględnieniem wpływu pandemii na zjawisko przemocy w rodzinie, - przeprowadzenie prelekcji dla uczestników Dziennego Domu Pomocy dla Osób Starszych w Jaśle, - prowadzenie grupy wsparcia dla osób zagrożonych lub doznających przemocy domowej, - organizacja szkolenia dla pracowników socjalnych MOPS w Jaśle *Negocjacje kryzysowe,* - organizacja dwóch szkoleń dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych *Trudne wyzwania w procedurze „Niebieskie Karty"* oraz *Rodzina jako system – jak prowadzić procedurę Niebieskie Karty w sytuacji rodzin, które chcą pozostać razem",* - zakup 500 sztuk materiałów informacyjno-edukacyjnych, w tym, e-booka.	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Tabela 12: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane w ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2020-2022

<table>
<tr><th>2020</th><th>2021</th><th>2022</th></tr>
<tr><td>Realizacja programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów"</td><td>Realizacja programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów"</td><td>Realizacja programu profilaktyki zintegrowanej „Archipelag skarbów"</td></tr>
<tr><td>Realizacja Programu „Domowych Detektywów"</td><td>Realizacja Programu „Domowych Detektywów"</td><td>Realizacja Programu „Fantastyczne możliwości"</td></tr>
<tr><td rowspan="2">Realizacja Programu Profilaktyczno – Wychowawczego EPSILON</td><td>Realizacja Programu Unplugged</td><td>Organizacja debaty</td></tr>
<tr><td>Organizacja debaty</td><td rowspan="2">Realizacja Programu profilaktycznego „Spójrz inaczej" skierowanego dla klas 4-6 oraz 1-3 szkoły podstawowej</td></tr>
<tr><td>Organizacja debaty</td><td rowspan="2">Realizacja Programu profilaktycznego „Spójrz inaczej" skierowanego dla klas 4-6 szkoły podstawowej</td><td rowspan="2">Realizacja Programu „Apteczka pierwszej pomocy emocjonalnej"</td></tr>
<tr><td>Realizacja Programu „Fantastyczne możliwości"</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td>Realizacja Programu „Poruszające bajki o emocjach"</td></tr>
</table>

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

Tabela 13: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane przez placówki oświatowe podległe pod Wydział Oświaty Urzędu Miasta w Jaśle w latach 2020-2022

2020	2021	2022
Realizacja 35 programów o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym	Realizacja 22 programów o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym	Realizacja 34 programów o charakterze profilaktycznym i edukacyjnym
Realizacja 13 kampanii społecznych	Realizacja 19 kampanii społecznych	Realizacja 110 kampanii społecznych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

1.6. Podnoszenie kwalifikacji przez przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Ze względu na specyfikę problemu, istotną rolę w pracy z osobami uwikłanymi w przemoc domową odgrywa podnoszenie kwalifikacji i umiejętności osób, które społecznie i zawodowo zaangażowani są w realizację procedury „Niebieskie Karty" oraz pracę z osobami uwikłanymi w przemoc domową.

W ramach interdyscyplinarnej współpracy w ostatnich latach zostało zrealizowanych wiele form w zakresie podnoszenia kwalifikacji członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych. Szczególne znaczenie w podnoszeniu kompetencji osób zaangażowanych w pracę Zespołu oraz grup roboczych odegrały szkolenia/warsztaty/superwizje sfinansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiazywanie problemów alkoholowych (Tabela 14).

Zapewnienie dostępu do podnoszenia kwalifikacji, umożliwia osobom zaangażowanym w pracę z indywidualnym przypadkiem wystąpienia przemocy domowej, nie tylko bieżące aktualizowanie wiedzy z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, ale także pozwala na kompleksowe i skuteczne udzielanie wsparcia i pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową oraz na efektywną koordynację i pracę grup roboczych (obecnie od 20 września 2023 r. grup diagnostyczno – pomocowych).

Tabela 14: Form wsparcia mające na celu podniesienie kompetencji i kwalifikacji osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, które zostały sfinansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiazywanie problemów alkoholowych w latach 2020-2022

2020	2021	2022
Organizacja superwizji grupowej dla 8 osób	Organizacja superwizji grupowej dla 7 osób	Organizacja superwizji grupowej dla 18 osób
Uczestnictwo 3 koordynatorów grup roboczych (pracownicy MOPS w Jaśle) w szkoleniu z zakresu przeciwdziałania przemocy	Udział 2 koordynatorów grup roboczych (pracownicy MOPS w Jaśle) w Studium pomocy ofiarom przemocy w rodzinie prowadzonym przez Pogotowie „Niebieska Linia"	Udział 2 koordynatorów grup roboczych (pracownicy MOPS w Jaśle) w Studium pomocy ofiarom przemocy w rodzinie prowadzonym przez Pogotowie „Niebieska Linia"

	Udział 3 pracowników socjalnych MOPS w Jaśle w Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie (kurs zaawansowany prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”	Udział pracownika socjalnego MOPS w Jaśle w Studium przeciwdziałania przemocy w rodzinie (kurs zaawansowany prowadzony przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”
	Uczestnictwo koordynatora grup roboczych (pracownik MOPS w Jaśle) w szkoleniu „System przeciwdziałania przemocy w rodzinie, procedura ‘Niebieskie Karty” – uwarunkowania formalne i merytoryczne”	Uczestnictwo koordynatora grup roboczych (pracownik MOPS w Jaśle) w szkoleniu „Zmiany w systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”
	Organizacja szkolenia dla 12 osób z zakresu rozwiazywania problemu przemocy w rodzinie z uwzględnieniem nowych przepisów dotyczących nakazu natychmiastowego opuszczenia wspólnie zajmowanego mieszkania.	Uczestnictwo koordynatora grup roboczych (pracownik MOPS w Jaśle) w szkoleniu „Zmiany w nakazach i zakazach, wydawanych wobec sprawców przemocy w rodzinie oraz postępowaniu eksmisyjnym na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie”
	Organizacja warsztatów dla 13 osób „Praca z traumą przemocy domowej – jak się nie uwikłać i jak sobie radzić z wypaleniem zawodowym	
	Organizacja szkolenia dla 12 osób „Realizacja procedury „Niebieskie Karty” wraz ze zmianami przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy”	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych MOPS w Jaśle.

1.7. Analiza materiału badawczego

Na potrzeby opracowania „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Jasła na lata 2024-2030” pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśle we współpracy z członkami Zespołu Interdyscyplinarnego przeprowadzili wśród mieszkańców Miasta Jasła badanie metodą sondażu diagnostycznego, przy wykorzystaniu kwestionariusza ankiety.

Celem badania było m.in. poznanie opinii mieszkańców Jasła na temat funkcjonowania systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Jasła i ich oczekiwań w tym zakresie.

W badaniu udział wzięło 191 osób, w większości były to kobiety, które stanowiły 64,9 % ogółu badanych.

Zgodnie z wynikami badań blisko 39% respondentów spotkało się ze zjawiskiem przemocy domowej, a 16,8% badanych zadeklarowało, że w ich rodzinie dochodzi do zdarzeń z użyciem przemocy.

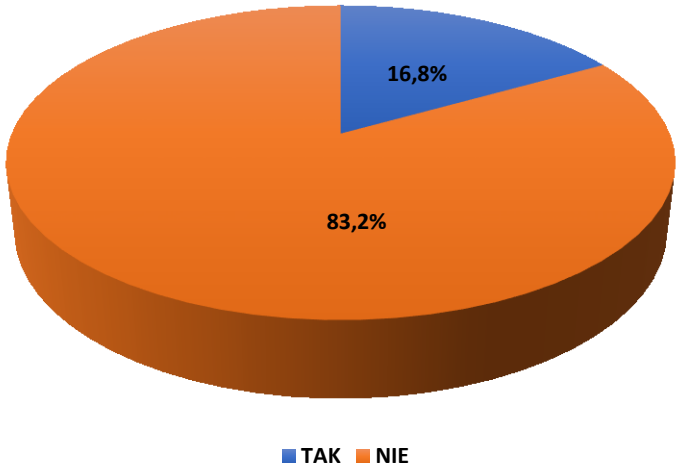

Wykres 1: Występowanie zjawiska przemocy domowej – według opinii respondentów.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiet.

Badani, których rodziny zostały dotknięte problemem przemocy domowej, jako sprawcę przemocy najczęściej wskazywali współmałżonka (41% ogółu badanych).

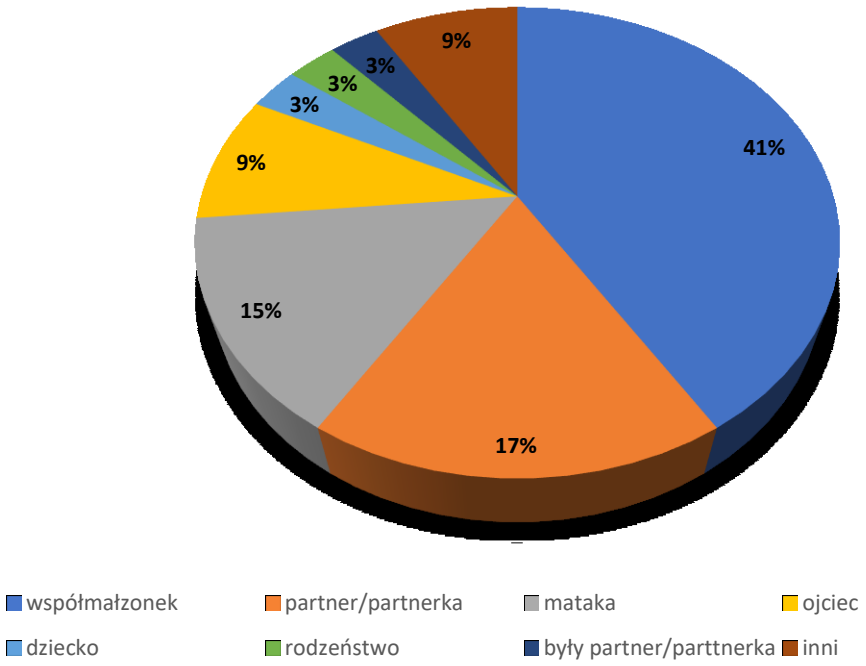

Wykres 2: Osoby stosujące przemoc domową – według opinii respondentów.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiet.

Osoby ankietowane, w zdecydowanej większości (70 %) są zdania, że najczęstszą przyczyną przemocy domowej są uzależnienia.

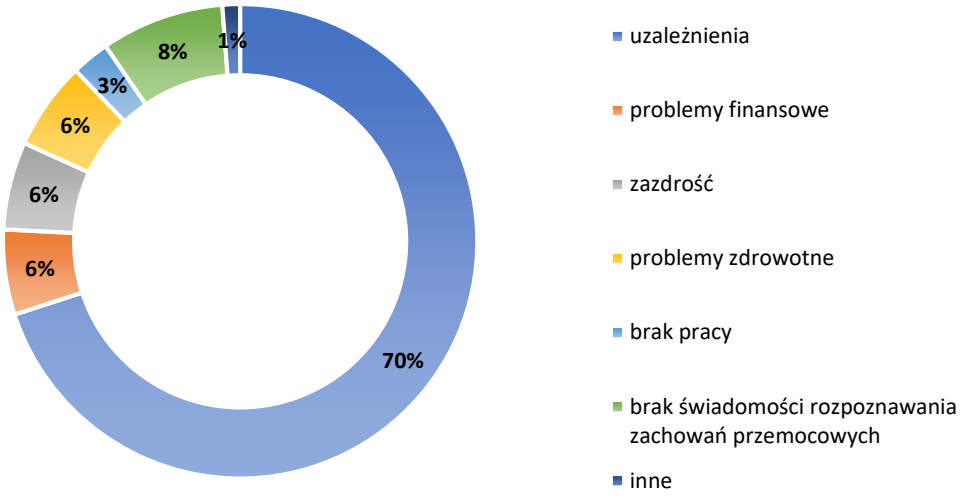

Wykres 3: Przyczyny przemocy domowej – według opinii respondentów.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiet.

Wyniki badań wskazują, że aż 94 % respondentów słyszało o procedurze „Niebieskie Karty". Z kolei tylko połowa badanych (49%) ma wiedzę na temat funkcjonowania Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Miasta Jasła.

W badaniu ankietowani zostali poproszeni o wskazanie działań, jakie należy podjąć w celu uskutecznienia sytemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Jasła. Najczęściej badani wskazywali na konieczność:

- zwiększenia przekazywanych informacji o podmiotach, które świadczą pomoc na rzecz osób doświadczających przemocy (66%);
- zapewnienia schronienia dla osób doznających przemocy domowej (53%);
- zwiększenia dostępności do pomocy indywidualnej i grupowej dla osób uwikłanych w przemoc domową (51%);
- zwiększenia bezpieczeństwa osób poszkodowanych (47%).

Wykres 4: Działania, jakie zdaniem respondentów należy podjąć w celu uskutecznienia sytemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Jasła.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiet.

W celu poszerzenia materiału diagnostycznego Wydział Oświaty Urzędu Miasta w Jaśle również przeprowadził badanie przy wykorzystaniu kwestionariusza ankiety. Badanie skierowane zostało do pedagogów, psychologów, wychowawców klas oraz dyrektorów placówek oświatowych, dla których organem prowadzącym jest Miasto Jasło. Celem badania było ustalenie, jaką wiedzę posiadają placówki oświatowe, na temat przemocy domowej w rodzinach uczniów oraz jaka jest skala tego zjawiska. Badaniem objęto 62 osoby.

Jak wskazują wyniki z przeprowadzonego badania, 29% respondentów zadeklarowało, że zna przypadki występowania przemocy domowej wśród uczniów szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Jasło, z kolei aż 21 % badanach nie posiada wiedzy na temat występowania przemocy domowej wśród uczniów ww. placówek.

Zdaniem 45 % ankietowanych problem przemocy domowej w rodzinach uczniów nasilił się na przestrzeni kilku ostatnich lat, a jego główną przyczyną według zdecydowanej większości respondentów (84%) są uzależnienia.

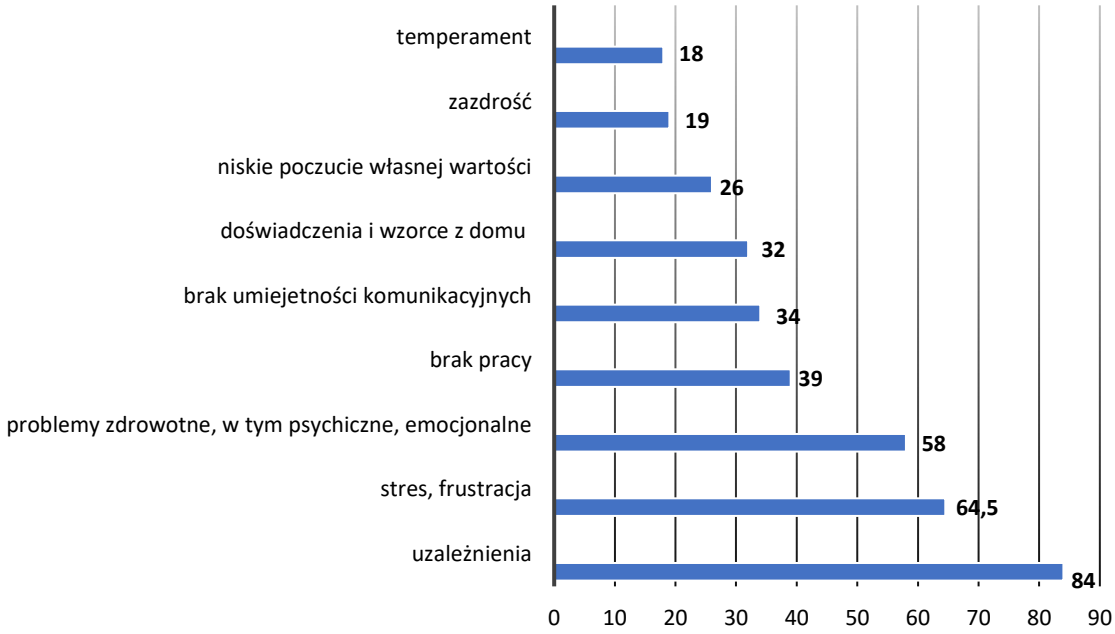

Wykres 5: Przyczyny przemocy domowej w rodzinach uczniów – według opinii respondentów.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiet.

Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej odgrywa szczególną rolę w placówkach oświatowych. Działania w zakresie profilaktyki realizowane na terenie jasielskich szkół i przedszkoli, dla których organem prowadzącym jest Miasto Jasło, 24% badanych oceniło dobrze, 39% dostatecznie, a 8% źle.

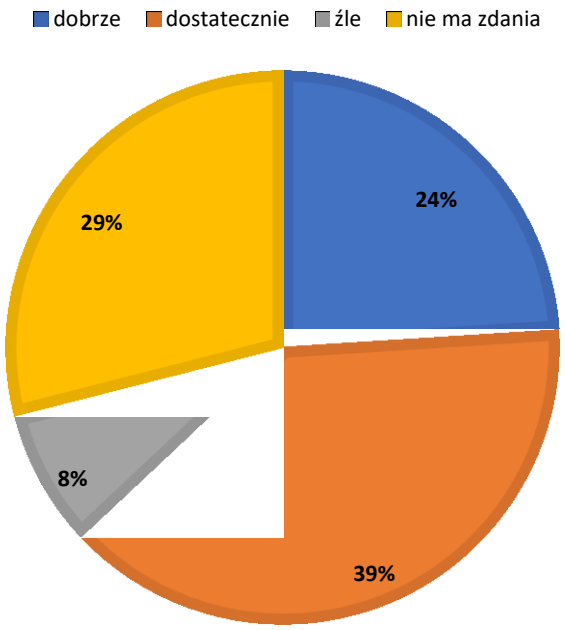

Wykres 6: Ocena realizowanych działań profilaktycznych – według opinii respondentów.
Źródło: Opracowanie własne na podstawie kwestionariuszy ankiet.

Respondenci w badaniu zostali poproszeni także o wskazanie działań, które należy podjąć w celu przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej na terenie Miasta Jasła. Wśród najczęstszych

odpowiedzi badanych pojawiała się konieczność zwiększenia świadomości rodziców na temat form przemocy domowej oraz możliwości uzyskania pomocy w przypadku wystąpienia przemocy. Ankietowani wskazywali także na potrzebę stworzenie kompleksowego systemu wsparcia osób doznajacych przemocy domowej w tym m.in. zapewnienie osobie dotkniętej przemocą domową bezpiecznego schronienia.

2. Zasoby instytucjonalne w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej funkcjonujące na terenie miasta Jasła

Do podmiotów działających na ternie miasta Jasła, które podejmują działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej należą w szczególności podmioty wskazane w tabeli poniżej:

Tabela 15: Podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Jasła.

L.p.	Nazwa, dane teleadresowe podmiotu	Charakterystyka działalności podmiotu w zakresie przeciwdziałania domowej
1.	**Komenda Powiatowa Policji w Jaśle** **ul. Sroczyńskiego 7** **tel. 47 8295 310,** **Rewir Dzielnicowych w Jaśle** **tel. 47 8295 342,** **jaslo@rz.policja.gov.pl** Telefon zaufana – **47 8295 370**	Funkcjonowanie telefonu zaufana. Podejmowanie działań informacyjno-doradczych. Podejmowanie działań interwencyjnych.
2.	**Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sądzie Rejonowym w Jaśle** ul. Armii Krajowej 3 tel. 13 44 86 277 **e-mail:** zkss@jaslo.sr.gov.pl	Pełnienie dyżurów przez zawodowych kuratorów sądowych Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej. Realizacja zadań określonych przez prawo o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związanych z wykonywaniem orzeczeń sądu.
3.	**Prokuratura Rejonowa w Jaśle** ul. Armii Krajowej 3 tel. 13 44 62 683 **e-mail:** prokuratura.jaslo@krosno.po.gov.pl	Udzielanie przez prokuratorów porad osobom dotkniętym przemocą domową oraz osobom potrzebującym pomocy. Przyjmowanie protokołów zawiadomień o przestępstwie.
4.	**Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle** ul. Szkolna 25 tel. 13 44 37 010 **e-mail: mopsjaslo@mopsjaslo.pl**	Udzielanie pomocy, informacji i wskazówek osobom i rodzinom w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej. Kierowanie do skorzystania z poradnictwa i uzyskania pomocy udzielanej przez właściwe instytucje państwowe, samorządowe i organizacje pozarządowe. Współpraca z innymi specjalistami w celu przeciwdziałania i ograniczenia trudności w prawidłowym funkcjonowaniu osób i rodzin. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w szczególności prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, przydzielenie asystenta rodziny, opiniowanie o sytuacji dziecka i rodziny do instytucji zewnętrznych.

L.p.	Nazwa, dane teleadresowe podmiotu	Charakterystyka działalności podmiotu w zakresie przeciwdziałania domowej
		Realizacja działań w ramach środków zewnętrznych na rzecz dziecka i rodziny. Prowadzenie pracy socjalnej z osobą i/lub rodziną w ich miejscu zamieszkania. Realizacja zadań w ramach procedury „Niebieskie Karty", współpraca interdyscyplinarna w celu rozwiązywania problemów związanych z występowaniem przemocy domowej w indywidualnych przypadkach. Prowadzenie poradnictwa prawnego. Świadczenie poradnictwa specjalistycznego przez pracowników socjalnych, certyfikowanych specjalistów w zakresie Pomocy Ofiarom Przemocy w Rodzinie w zakresie spraw socjalno-bytowych, informowania o przysługujących formach wsparciach oraz przysługujących prawach, inicjonowanie pomocy na rzecz przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych oraz przeciwdziałania przemocy domowej. Prowadzenie obsługi organizacyjno – technicznej, finansowej Zespołu Interdyscyplinarnego.
5.	**Ośrodek Interwencji Kryzysowej działający w strukturze Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Jaśle** ul. Modrzejewskiego 12, tel. 13 44 85 838 **e-mail:** oik@pcprjaslo.info	Udzielanie bezpłatnej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacjach kryzysowych, w tym osobom uwikłanym w problem przemocy domowej.
6.	**Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Jaśle – Centrum Profilaktyki i Wsparcia Rodzin** ul. Floriańska 8a tel. 13 44 64 714 **e-mail:** mkrpa@um.jaslo.pl, www.centrumprofilaktyki-jaslo.pl	Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin oraz osób doznających przemocy domowej. Udzielanie poradnictwa prawnego dla osób z rodzin z problemami uzależnień. Udzielanie konsultacji psychologicznych dla osób z rodzin z problemem uzależnień. Udzielanie konsultacji w zakresie rozwojowego wsparcia w kryzysie emocjonalnym osób z rodzin z problemem uzależnienia.
7.	**Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Jaśle** ul. Słowackiego 6 tel. 13 44 64 546 **e-mail:** sekretariat@pppjaslo.pl, www.pppjaslo.pl	Udzielanie pomocy w formie terapii psychologicznej dzieci i młodzieży, terapii rodziny. Prowadzenie konsultacji psychologicznych w ostrym kryzysie, poradnictwa psychologicznego, terapeutycznyczno – edukacyjnych, rozmów wspierających, warsztatów, pogadanek i szkoleń.
8.	**Wydział Oświaty Urzędu Miasta w Jaśle / Placówki oświatowe podległe pod Wydział** ul. Rynek 12 tel. 13 44 86 334 **e-mail:** wo1@um.jaslo.pl	*Wydział Oświaty:* Koordynowanie obiegiem informacji oraz zadaniami związanymi z przeciwdziałaniem przemocy domowej. Inicjowanie i finansowanie szkoleń dla nauczycieli z zakresu problematyki przemocy domowej.

L.p.	Nazwa, dane teleadresowe podmiotu	Charakterystyka działalności podmiotu w zakresie przeciwdziałania domowej
		Nadzór nad realizacją w szkołach i w przedszkolach zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. *Jednostki oświatowe:* Udział wychowawców, pedagogów szkolnych, psychologów i innych specjalistów w pracach grup roboczych/grup diagnostyczno - pomocowych. Szkolenia rad pedagogicznych w zakresie identyfikacji, procedur oraz profilaktyki związanej z przemocą domową. Realizacja programów i projektów profilaktycznych z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej. Współpraca z instytucjami i specjalistami zajmującymi się problematyką przemocy domowej. Prowadzenie kampanii informacyjnych na temat pomocy dla osób dotkniętych przemocą domową w środowiskach szkolnych i przedszkolnych. Prowadzenie indywidualnej opieki psychologiczno-pedagogicznej nad uczniem dotkniętym problemami przemocy domowej. Prowadzenie pracy korekcyjno-wychowawczej z dziećmi dotkniętymi przemocą domową. Udzielanie rodzicom porad ułatwiających rozwiązywanie przez nich trudności i problemów wychowawczych. Organizowanie pomocy materialnej dla uczniów w trudnej sytuacji losowej, w tym dotkniętych przemocą domową.
9.	**Polski Komitet Pomocy Społecznej Zarząd Miejski w Jaśle** ul. Kościuszki 45 tel. 13 4467976 pkpsjaslo@vp.pl	Realizacja działalności informacyjnej. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego „Promyki" dla dzieci z terenu Miasta Jasła.
10.	**Stowarzyszenie „Twój Potencjał"** ul. Kościuszki 38 tel. 660 479 928, 515 098 568 twoj.potencjal.jaslo@interia.pl	Prowadzenie Ośrodka Wsparcia, który zapewnia pomoc w postaci: poradnictwa prawnego, wsparcia psychologicznego, poradnictwa socjalnego i medycznego, prowadzenie grupy wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, realizacja terapii indywidualnej i konsultacji wychowawczych. Prowadzenie placówki wsparcia dziennego w formie specjalistycznej z funkcją opiekuńczą dla dzieci i młodzieży z terenu Miasta Jasła - ul. Kościuszki 38.
11.	**Ośrodek Psychoterapii** ul. Floriańska 18 tel. 13 44 06 333, 669 056 479 www.terapiajaslo.pl	Prowadzenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia, w ramach której realizowane są m.in. terapia indywidualna i grupowa, konsultacje psychiatryczne i psychologiczne, terapia małżeńska i rodzinna. Prowadzenie Ośrodka Środowiskowej Pomocy Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży, w ramach którego prowadzone są porady diagnostyczne i psychologiczne, porady terapeuty środowiskowego, psychoterapia grupowa i indywidualna, interwencje kryzysowe, psychoterapia rodzinna, psychologiczne i psychoterapeutyczne wizyty i porady domowe.

L.p.	Nazwa, dane teleadresowe podmiotu	Charakterystyka działalności podmiotu w zakresie przeciwdziałania domowej
		Prowadzenie Poradni Zdrowia w ramach, której udzielane są świadczenia zdrowotne tj. porady lekarskie diagnostyczne, porady lekarskie terapeutyczne, porady lekarskie kontrolne, porady psychologiczne diagnostyczne, porady psychologiczne, sesje psychoterapii indywidualnej, sesje psychoterapii rodzinnej, sesje psychoterapii grupowej, sesje wsparcia psychologicznego, wizyty, porady domowe i środowiskowe. Prowadzenie Poradni dla osób z autyzmem dziecięcym zapewniającej kompleksową diagnozę, w której uczestniczy lekarz specjalista psychiatrii, psycholog, specjaliści przeszkoleni w zakresie diagnozy i terapii dzieci z całościowymi zaburzeniami rozwoju –neurologopeda, pedagog specjalny.
12.	**Szpital Specjalistyczny w Jaśle** ul. Lwowska 22 tel. 13 4463044 szpital@szpital.jaslo.pl www.szpital.jaslo.pl	Prowadzenie w ramach programu pilotażowego Centrum Zdrowia Psychicznego udzielającego świadczeń zdrowotnych w zakresie zdrowia psychicznego osobom dorosłym zamieszkującym powiaty jasielski i strzyżowski. Centrum udziela bezpłatnej pomocy medycznej osobom doświadczającym kryzysu zdrowia psychicznego lub cierpiącym z powodu choroby psychicznej. Opieka psychiatryczna w ramach centrum odbywa się w warunkach: ambulatoryjnych, leczenia środowiskowego (domowego), dziennych i stacjonarnych (całodobowych). W ramach Centrum funkcjonuje na terenie Miasta Jasła Punkt Zgłoszeniowo – Koordynacyjny.

Na podstawie opracowanego materiału diagnostycznego oraz analizy zasobów i potencjału instytucjonalnego w programowanym obszarze, można wskazać następujące mocne strony/szanse oraz słabe strony/zagrożenia, mające wpływ na funkcjonowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie Miasta Jasła.

1) Mocne strony/szanse:

- wypracowanie i wdrożenie skutecznego i efektywnego modelu pracy grup roboczych/grup diagnostyczno – pomocowych,
- wypracowanie i wdrożenie interdyscyplinarnego modelu współpracy pomiędzy podmiotami podejmującymi działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- organizowanie systematycznych posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego,
- doświadczona i wykwalifikowana kadra zajmująca się realizacją procedury „Niebieskie Karty" oraz pracą z osobami uwikłanymi w przemoc domową,
- zapewnienie osobom zaangażowanym w realizację procedury „Niebieskie Karty" dostępu do podnoszenia kwalifikacji m.in. poprzez organizację interdyscyplinarnych szkoleń/warsztatów /superwizji,
- zmiana przepisów prawa umożliwiająca zwiększenie skuteczności procedury „Niebieskie Karty", wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych,
- zwiększenie wśród społeczności lokalnej świadomości na temat zjawiska przemocy domowej oraz większa otwartość na korzystanie z pomocy specjalistycznej,

- podejmowanie działań profilaktycznych oraz akcji informacyjnych kierowanych do społeczności lokalnej w zakresie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej m.in. poprzez opracowanie i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych w postaci plakatów, ulotek, informatorów,
- możliwość uczestnictwa w ogólnopolskich programach profilaktycznych oraz kampaniach społecznych kierowanych bezpośrednio do społeczeństwa.

2) Słabe strony/zagrożenia:

- funkcjonowanie w środowisku lokalnym stereotypów i przekonań na temat zjawiska przemocy domowej,
- syndrom wykluczenia społecznego wśród osób doznających przemocy domowej,
- brak współpracy ze strony niektórych rodzin w zakresie przezwyciężania kryzysów,
- negatywne wzorce zachowań społecznych funkcjonujące w środowisku lokalnym, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

3. Adresaci Programu

Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Jasła na lata 2024-2030, skierowany jest do:

1) społeczności lokalnej – mieszkańców Miasta Jasła,
2) osób doznających przemocy domowej,
3) osób stosujących przemoc domową,
4) świadków przemocy domowej,
5) osób zaangażowanych w przeciwdziałanie przemocy domowej, w tym w organizację wsparcia i pomocy dla osób doznających przemocy domowej oraz pracę z osobami stosującymi przemoc domową.

4. Cele Programu i przedsięwzięcia planowane do realizacji

Celem głównym Programu jest wzmacnianie funkcjonującego na terenie Miasta Jasła systemu przeciwdziałania przemocy domowej w latach 2024 -2030, poprzez:

- wspieranie i finansowanie miejsc pomocy osobom uwikłanym w przemoc domową;
- upowszechnienie informacji na temat zjawiska przemocy domowej i przeciwdziałanie temu zjawisku,
- multisystemową współpracę wszystkich podmiotów podejmujących działania w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej,
- podnoszenie kwalifikacji osób zajmujących się społecznie i zawodowo przeciwdziałaniem zjawisku przemocy domowej.

Cel główny Programu będzie osiągnięty poprzez realizację celów szczegółowych, które zostały określone w czterech obszarach, o których mowa w Rządowym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030, tj.:

1) profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna,
2) ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej,
3) oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową,
4) podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

I. Profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

Cel szczegółowy: Zintensyfikowanie działań profilaktycznych, diagnostycznych i edukacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

Tabela 16: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
1.1	Prowadzenie badań diagnostycznych dotyczących zjawiska przemocy domowej, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2026, 2028, 2030	- liczba opracowanych diagnoz	budżet samorządowy, środki zewnętrzne
1.2	Realizacja/uczestnictwo w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba zrealizowanych ogólnokrajowych/lokalnych kampanii społecznych	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne
1.3	Współpraca z kościołem lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich	Zespół Interdyscyplinarny	2024 - 2030	- liczba zrealizowanych działań	w ramach obowiązków służbowych

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
1.4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba zrealizowanych działań	budżet samorządowy, środki zewnętrzne
1.5	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba zrealizowanych programów - liczba osób uczestniczących w programach	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne
1.6	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej - liczba osób, którym udzielono porad	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
	opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży				

II. Ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

Cel szczegółowy: Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób doznających przemocy domowej.

Tabela 17: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
2.1	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	Zespół Interdyscyplinarny/ Burmistrz Miasta Jasła	2024 - 2030	- liczba funkcjonujących Zespołów Interdyscyplinarnych - liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	w ramach obowiązków służbowych
2.2	Tworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych	Zespół Interdyscyplinarny	2024 - 2030	- liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych – liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych – liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie	w ramach obowiązków służbowych
2.3	Upowszechnianie baz danych przekazywanych przez Wojewodę	Zespół Interdyscyplinarny	2024 - 2030	- liczba podmiotów, którym zostały przekazane bazy danych	w ramach obowiązków służbowych
2.4	Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba utworzonych/funkcjonujących punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej – liczba utworzonych/funkcjonujących ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, wsparcia dla osób doznających przemocy domowej	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
				– liczba utworzonych domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży – liczba utworzonych ośrodków interwencji kryzysowej – liczba utworzonych innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej	
2.5	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	w ramach obowiązków służbowych
2.6	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	Zespół Interdyscyplinarny, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne
2.7	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy	Zespół Interdyscyplinarny, Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, MOPS w Jaśle,	2024 - 2030	- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
	domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe		− liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych	
2.8	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	Zespół Interdyscyplinarny/grupy diagnostyczno – pomocowe	2024 - 2030	− liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty” − liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy − liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty” − liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty” − liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej − liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami	w ramach obowiązków służbowych

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
				w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy psychicznej – liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem przemocy ekonomicznej – liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem wykorzystania seksualnego – liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty", ze względu na problem cyberprzemocy – liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C"	

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
2.9	Realizacja na rzecz osób doznających przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego – liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej, – liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia – liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne
2.10	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej – liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej – liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne – liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne
2.11	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół	2024 - 2030	- liczba punktów konsultacyjnych – liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
		Interdyscyplinarny, placówki oświatowe		różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych	alkoholowych, środki zewnętrzne
2.12	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba ośrodków wsparcia – liczba miejsc w ośrodkach wsparcia – liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w ośrodkach wsparcia – liczba miejsc w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej – liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, w tym z miejsc całodobowych	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne
2.13	Zwiększenie zakresu działania i dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej	Środki organizacji pozarządowych, środki zewnętrzne
2.14	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	MOPS w Jaśle - KPP w Jaśle – PCPR w Jaśle	2024 - 2030	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r.	w ramach obowiązków służbowych

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
				o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: • liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej • liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej • liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo - wychowawczej	
2.15	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych	Miasto Jasło	2024 - 2030	- liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej	budżet samorządowy, środki zewnętrzne
2.16	Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny/grupy diagnostyczno – pomocowe	2024 - 2030	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej – liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań – liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”	w ramach obowiązków służbowych

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
				− liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób, u których przemoc domowa ustała	

III. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

Cel szczegółowy: Zwiększenie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc domową

Tabela 18: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
3.1	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	Zespół Interdyscyplinarny/grupy diagnostyczno – pomocowe	2024 - 2030	- liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty” – liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”	w ramach obowiązków służbowych
3.2	Współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi	Zespół Interdyscyplinarny/grupy diagnostyczno – pomocowe	2024 - 2030	- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno - - edukacyjnych – liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc	w ramach obowiązków służbowych
3.3	Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/ i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno - edukacyjny lub psychologiczno - terapeutyczny	Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba opracowanych i zrealizowanych programów edukacyjnych lub/i wspierających – liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/ i wspierających	budżet samorządowy, środki zewnętrzne

IV. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Cel szczegółowy: Podnoszenie jakości i dostępności świadczonych usług przez rozwijanie i doskonalenie kompetencji przedstawicieli instytucji i podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

Tabela 19: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

L.p.	ZADANIE DO REALIZACJI	REALIZATORZY	HARMONOGRAM REALIZACJI (ROK)	WSKAŹNIKI	ŹRÓDŁA FINASOWANIA
4.1	Opracowanie potrzeb szkoleniowych członków Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	Zespół Interdyscyplinarny - MOPS w Jaśle - Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny	2024 - 2030	- liczba opracowanych dokumentów w zakresie potrzeb szkoleniowych	w ramach obowiązków służbowych
4.2	Wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia, szkoleń, warsztatów	Pełnomocnik Burmistrza ds. Profilaktyki i Przeciwdziałania Uzależnieniom, Zespół Interdyscyplinarny, MOPS w Jaśle, placówki oświatowe, organizacje pozarządowe	2024 - 2030	- liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego – liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych – liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych - liczba osób uczestnicząca w szkoleniach, warsztatach	budżet samorządowy - środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, środki zewnętrzne

Oczekiwanym rezultatem Programu będzie zwiększenie skuteczności sytemu przeciwdziałania przemocy domowej oraz zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy domowej na terenie Miasta Jasła, poprzez:

1) efektywną i skuteczną działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych,
2) zwiększenie dostępności i skuteczności form pomocy dla osób doznających przemocy domowej z uwzględnieniem osób zależnych (dzieci, osoby z niepełnosprawnością, seniorzy),
3) zmiana sposobu zachowań osób stosujących przemoc domową,
4) zwiększenie zaangażowania mieszkańców Jasła w inicjatywy na rzecz przeciwdziałania zjawisku przemocy domowej,
5) dalsze podnoszenie kompetencji i kwalifikacji pracowników instytucji i organizacji działających w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej.

5. Finansowanie Programu

Zadania Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej dla Miasta Jasła na lata 2024-2030 będą realizowane i wdrażane zgodnie z potrzebami i możliwościami finansowymi Miasta Jasła. Podstawowymi źródłami finansowania Programu będą:

- budżet Miasta Jasła, w tym środki przeznaczone na profilaktykę i rozwiązywanie problemów alkoholowych, zabezpieczone corocznie w budżecie miasta,
- budżet państwa,
- środki zewnętrzne, w tym fundusze unijne,
- środki organizacji pozarządowych, w tym środki pozyskane przez organizacje z funduszu zewnętrznych.

6. Monitoring, ewaluacja i sprawozdawczość Programu

Monitoring ma na celu uzyskanie informacji na temat realizacji planowanych działań w zakresie czasu ich realizacji, założeń, źródeł finansowania oraz przełożenia na osiągnięcie wskaźników. Monitorowanie niniejszego Programu stanowi podstawowy warunek jego należytego wdrożenia. Z uwagi na to, corocznie sporządzane będzie sprawozdanie dotyczące realizacji celów, kierunków działań oraz osiągnięcia założonych w dokumencie wskaźników. Sprawozdanie opracowywane będzie na podstawie sprawozdań cząstkowych poszczególnych realizatorów Programu, które przekazywane będą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Jaśle w terminie do 31 stycznia każdego roku za rok poprzedni. Na podstawie sprawozdań cząstkowych Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle opracuje sprawozdanie zbiorcze, które corocznie będzie przekazywane w terminie do 28 lutego Burmistrzowi Miasta Jasła.

Program poddany zostanie także ewaluacji dokonywanej na podstawie corocznej analizy materiałów sprawozdawczych i mierzalnych wskaźników Programu.

Za prawidłową realizację monitoringu, ewaluacji i sprawozdawczości Programu będzie odpowiedzialny Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle.

W ewaluacji poddane ocenie zostaną rezultaty i produkty uzyskane w wyniku realizacji Programu:

Tabela 20: Ewaluacja zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu.

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.1	Prowadzenie badań diagnostycznych dotyczących zjawiska przemocy domowej, w tym ustalenie odsetka populacji rodzin zagrożonych przemocą domową	wskaźnik produktu	liczba opracowanych diagnoz							
1.2	Realizacja/uczestnictwo w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach społecznych	wskaźnik produktu	liczba zrealizowanych ogólnokrajowych/lokalnych kampanii społecznych							
1.3	Współpraca z kościołem lub związkami wyznaniowymi, w celu wprowadzenia elementów informacji i edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania poradni prowadzonych przez kościoły lub związki wyznaniowe lub do programów nauk przedmałżeńskich	wskaźnik produktu	liczba zrealizowanych działań							
1.4	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez organizacje pozarządowe	wskaźnik produktu	liczba zrealizowanych działań							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
1.5	Opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci zagrożonych przemocą domową	wskaźnik produktu	liczba zrealizowanych programów							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w programach							
1.6	Prowadzenie poradnictwa, w szczególności przez działania edukacyjne służące wzmocnieniu funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży	wskaźnik rezultatu	liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób, którym udzielono porad							
2.1	Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego	wskaźnik rezultatu	liczba funkcjonujących Zespołów Interdyscyplinarnych							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
		wskaźnik rezultatu	liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego							
2.2	Tworzenie i funkcjonowanie grup diagnostyczno-pomocowych	wskaźnik rezultatu	liczba utworzonych grup diagnostyczno-pomocowych							
		wskaźnik rezultatu	liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych							
		wskaźnik rezultatu	liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych w rozszerzonym składzie							
2.3	Upowszechnianie baz danych przekazywanych przez Wojewodę	wskaźnik produktu	liczba podmiotów, którym zostały przekazane bazy danych							
2.4	Rozbudowa sieci i poszerzenie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej	wskaźnik produktu	liczba utworzonych/funkcjonujących punktów konsultacyjnych dla osób doznających przemocy domowej							
		wskaźnik produktu	liczba utworzonych/funkcjonujących ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej							
		wskaźnik produktu	liczba utworzonych domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży							
		wskaźnik produktu	liczba utworzonych ośrodków interwencji kryzysowej							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
		wskaźnik produktu	liczba utworzonych innych placówek świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej							
2.5	Nawiązywanie, rozwijanie i wzmacnianie działalności między instytucjami rządowymi i samorządowymi oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej	wskaźnik produktu	- liczba realizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej							
2.6	Upowszechnianie informacji w zakresie możliwości i form uzyskania pomocy w szczególności: medycznej, psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, zawodowej i rodzinnej	wskaźnik produktu	- liczba opracowanych materiałów informacyjnych							
2.7	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową	wskaźnik rezultatu	- liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach grupowych							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.8	Realizacja procedury „Niebieskie Karty”	wskaźnik produktu	liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”							
		wskaźnik rezultatu	liczba kontynuowanych w danym roku procedur „Niebieskie Karty” wszczętych w latach poprzedzających rok sprawozdawczy							
		wskaźnik produktu	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – A” dokumentujących kolejne zdarzenia stosowania przemocy domowej w sprawach toczących się procedur „Niebieskie Karty”							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy fizycznej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy psychicznej							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem przemocy ekonomicznej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem wykorzystania seksualnego							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej objętych działaniami w ramach procedury „Niebieskie Karty”, ze względu na problem cyberprzemocy							
		wskaźnik produktu	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – C”							
2.9	Realizacja na rzecz osób doznających przemocy domowej pomocy w formie poradnictwa medycznego, psychologicznego, pedagogicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i	wskaźnik rezultatu	liczba osób objętych pomocą w formie poradnictwa, w tym: psychologicznego pedagogicznego, prawnego, medycznego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego w danej instytucji							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
	rodzinnego, terapii indywidualnej lub grupowej, pomocy w formie grup wsparcia lub innych grup samopomocowych	wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w terapii indywidualnej lub grupowej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w grupach wsparcia							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w grupach samopomocowych							
2.10	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej	wskaźnik produktu	liczba opracowanych i zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w programach terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób, które ukończyły programy terapeutyczne							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób, które uczestniczyły w terapii indywidualnej psychologicznej							
2.11	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez punkty konsultacyjne	wskaźnik rezultatu	liczba punktów konsultacyjnych							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z różnych form pomocy w punktach konsultacyjnych							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.12	Zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej pomocy, świadczonej przez ośrodki wsparcia	wskaźnik rezultatu	liczba ośrodków wsparcia							
		wskaźnik rezultatu	liczba miejsc w ośrodkach wsparcia							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w ośrodkach wsparcia							
		wskaźnik rezultatu	liczba miejsc w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób doznających przemocy domowej, które skorzystały z pomocy w innych placówkach świadczących specjalistyczną pomoc dla osób doznających przemocy domowej, w tym z miejsc całodobowych							
2.13	Zwiększenie zakresu działania i dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej	wskaźnik rezultatu	- liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
2.14	Zapewnianie ochrony dzieciom w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej	wskaźnik rezultatu	- liczba dzieci, którym zapewniono ochronę w trybie art. 12a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, w związku z zagrożeniem życia lub zdrowia, w tym: • liczba dzieci umieszczonych u innej, niezamieszkującej wspólnie osoby najbliższej • liczba dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej • liczba dzieci umieszczonych w placówce opiekuńczo-wychowawczej							
2.15	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali socjalnych	wskaźnik rezultatu	- liczba lokali socjalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej							
2.16	Monitorowanie pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy domowej	wskaźnik rezultatu	- liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na ustanie przemocy domowej							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
		wskaźnik rezultatu	liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty” ze względu na brak zasadności podejmowania działań							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób, wobec których podjęto działania monitorujące po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób monitorowanych po opuszczeniu specjalistycznych ośrodków wsparcia dla osób doznających przemocy domowej, w tym osób u których przemoc domowa ustała							
3.1	Podejmowanie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”	wskaźnik rezultatu	liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”							
		wskaźnik produktu	liczba wypełnionych formularzy „Niebieska Karta – D”							
3.2	Współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi	wskaźnik produktu	- liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno - - edukacyjnych							
		wskaźnik produktu	liczba przekazanych organom ścigania i wymiaru sprawiedliwości informacji przez inne służby, w tym zwłaszcza przez pracowników socjalnych o ponownym							

Identyfikator działania	Działanie	Wskaźnik produktu/ rezultatu	Definicja wskaźnika	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
			stosowaniu przemocy domowej przez osoby uprzednio skazane za tego rodzaju przemoc							
3.3	Opracowanie i realizacja programów edukacyjnych lub/i wspierających dla osób stosujących przemoc domową, które ukończyły program korekcyjno-edukacyjny lub psychologiczno - terapeutyczny	wskaźnik produktu	liczba opracowanych i zrealizowanych programów edukacyjnych lub/i wspierających							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w programach edukacyjnych lub/i wspierających							
4.1	Opracowanie potrzeb szkoleniowych członków zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej	wskaźnik produktu	liczba opracowanych dokumentów w zakresie potrzeb szkoleniowych							
4.2	Wdrażanie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami uwikłanymi w przemoc domową, w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa, grup wsparcia, szkoleń, warsztatów	wskaźnik rezultatu	liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego							
		wskaźnik produktu	liczba zrealizowanych spotkań superwizyjnych							
		wskaźnik rezultatu	liczba osób uczestniczących w spotkaniach superwizyjnych							
			liczba osób uczestnicząca w szkoleniach, warsztatach							

7. Wnioski i rekomendacje

Przemoc domowa jest istotnym problemem społecznym, wywołującym szereg konsekwencji dla funkcjonowania jednostek, rodzin oraz całego społeczeństwa. Ze względu na swoją specyfikę wymaga systemowego podejścia, profilaktyki oraz zaangażowania wielu instytucji i służb, których zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej określają akty prawne.

Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej w istotny sposób rozszerzyła zarówno definicję przemocy domowej, jak i krąg osób jej doznających. Utrzymując multiprofesjonalny charakter działań podejmowanych w sytuacji wystąpienia sygnałów mogących świadczyć o przemocy domowej, wprowadziła wyraźny podział zadań pomiędzy Zespołem Interdyscyplinarnym, a grupami diagnostyczno-pomocowymi, których poziom decyzyjności został wzmocniony. W skład grup diagnostyczno-pomocowych obligatoryjnie wchodzą pracownicy socjalni i funkcjonariusze Policji, to od ich decyzji zależy dalsza struktura grupy, którą można poszerzyć o uczestnictwo wielu profesjonalistów z różnych dziedzin. Takie podejście daje możliwość dostosowywania zarówno składu grupy, jak i organizacji przebiegu jej pracy, adekwatnie do sytuacji życiowej osoby doznającej przemocy domowej. Wzmocnione zostały również oddziaływania skierowane do osób stosujących przemoc. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej, wyznaczając kierunki ich rozwoju, stworzyła warunki służące zwiększaniu skuteczności procedury „Niebieskie Karty", wpływu grupy diagnostyczno-pomocowej na osoby stosujące przemoc domową, między innymi poprzez egzekwowanie zobowiązań i możliwości zastosowania instrumentów prawno-karnych.

Dotychczasowe doświadczenia pokazują, iż równolegle do wdrażanych nowych rozwiązań pomocowych i doskonalenia kompetencji zawodowych specjalistów należy kontynuować działania edukacyjne adresowane do społeczności lokalnej. Ma to znaczenie kluczowe zarówno z perspektywy organizowania skutecznego wsparcia dla osób doznających przemocy, jak i z punktu widzenia szeroko pojętej profilaktyki. Na podstawie informacji od osób zajmujących się na co dzień w swojej pracy procedurą „Niebieskie Karty", można stwierdzić, że szybkość interwencji i skuteczność pomagania osobom doznającym przemocy domowej są zależne od poziomu społecznej zdolności do identyfikowania przejawów przemocy i umiejętności reagowania na nie. Podejmowane w tym obszarze inicjatywy na terenie miasta Jasła od wielu lat przynoszą zauważalne efekty. Wymagają jednak dalszego rozwijania, modyfikowania adekwatnie do zmieniających się potrzeb i oczekiwań oraz sposobu postrzegania zjawiska przemocy domowej.

Szczególnej uwagi wymagają kwestie ochrony dzieci, które doświadczają, są zagrożone lub są bezpośrednimi świadkami przemocy domowej. Stąd też konieczność wzmacniania działań mających na celu edukację społeczeństwa i zmianę postaw w zakresie reagowania na podejrzenie przemocy wobec dzieci oraz wprowadzenie standardów ochrony dzieci, w tym odpowiednich procedur interwencyjnych i szkolenia kadry w szczególności pedagogicznej w zakresie podejmowania szybkich i skutecznych działań pomocowych.

Podsumowując, zapewnienie warunków sprzyjających upowszechnianiu wiedzy, kształtowaniu umiejętności i właściwych postaw społecznych oraz zintegrowaniu działań wszystkich służb, stanowi podstawowy warunek niezbędny nie tylko do tego, aby skutecznie powstrzymywać przemoc domową, ale także efektywnie zapobiegać jej występowaniu.

Spis tabel

Tabela 1: Liczba interwencji związanych z przemocą domową, w tym interwencji podczas, których wszczynano procedurę „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022 5
Tabela 2: Liczba powołanych grup roboczych oraz wszczętych postępowań w ramach procedury „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022 6
Tabela 3: Liczba osób doznających przemocy domowej oraz liczba osób stosujących przemoc domową w latach 2020-2022 7
Tabela 4: Liczba rodzin, w których występowało zjawisko przemocy domowej oraz jej częstotliwość w latach 2020-2022 8
Tabela 5: Liczba grup roboczych oraz liczba spraw prowadzonych w ramach procedury „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022 8
Tabela 6: Liczba osób, która skorzystała z pomocy Punktu Konsultacyjnego w latach 2020-2022 10
Tabela 7: Liczba osób objęta pomocą Ośrodka Wsparcia oraz liczba godzin udzielonego wsparcia przez Ośrodek w latach 2020-2022 11
Tabela 8: Liczba sporządzonych wniosków do MKRPA w ramach prowadzonej procedury „Niebieskie Karty" w latach 2020-2022 13
Tabela 9: Zawiadomienia do prokuratury i policji o powzięciu podejrzenia o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej w latach 2020-2022 13
Tabela 10: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane przez Zespół Interdyscyplinarny w latach 2020-2022 14
Tabela 11: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Jaśle w latach 2020-2022 15
Tabela 12: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane w ramach „Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w latach 2020-2022 16
Tabela 13: Działania profilaktyczne i edukacyjne realizowane przez placówki oświatowe podległe pod Wydział Oświaty Urzędu Miasta w Jaśle w latach 2020-2022 17
Tabela 14: Form wsparcia mające na celu podniesienie kompetencji i kwalifikacji osób zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej, które zostały sfinansowane ze środków przeznaczonych na profilaktykę i rozwiazywanie problemów alkoholowych w latach 2020-2022 17
Tabela 15: Podmioty działające w obszarze przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Jasła. 23
Tabela 16: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: profilaktyka, diagnoza społeczna i edukacja społeczna 28
Tabela 17: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: ochrona i pomoc osobom doznającym przemocy domowej 31
Tabela 18: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową 39
Tabela 19: Zadania zaplanowane do realizacji w obszarze: podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej 40
Tabela 20: Ewaluacja zadań przewidzianych do realizacji w ramach Programu. 42

Spis wykresów

Wykres 1: Występowanie zjawiska przemocy domowej – według opinii respondentów. 19
Wykres 2: Osoby stosujące przemoc domową – według opinii respondentów. 19
Wykres 3: Przyczyny przemocy domowej – według opinii respondentów. 20
Wykres 4: Działań, jakie zdaniem respondentów należy podjąć w celu uskutecznienia sytemu przeciwdziałania przemocy domowej na terenie miasta Jasła. 21
Wykres 5: Przyczyny przemocy domowej w rodzinach uczniów – według opinii respondentów. 22
Wykres 6: Ocena realizowanych działań profilaktycznych – według opinii respondentów..... 22